

Το ηθικό τέλμα του NATO

Η εντολή από την Ουάσιγκτον είναι σαφής. Ο Τόνι Μπλερ μπορεί να μιλάει για αεροπορικό πόλεμο και για δίκαιο πόλεμο, αλλά όχι για πραγματικό πόλεμο. Οι πραγματικοί πόλεμοι σκοτώνουν τους ανθρώπους μας. Ο κ. Μπλερ πρέπει να συνεχίσει να πολεμάει τον πόλεμό του από τα 15.000 πόδια. Ο κατάλογος των στόχων πρέπει να ενισχυθεί. Η σταυροφορία εναντίον του προέδρου Μιλόσεβιτς πρέπει να υποστηριχθεί, αλλά όχι εκεί που μπορεί να κερδηθεί, στο έδαφος. Η ηθική είναι θανάσιμα για τις ομιλίες, αλλά στη δράση ο πραγματισμός είναι το παν.

Η Βρετανία μοιάζει να είναι η μόνη στο NATO που θέλει εισβολή στο Κόσοβο. Ο πρόεδρος Κλίντον θεωρεί την ιδέα δυσκολοχώνευτη και η Ιταλία, η Γαλλία και η Γερμανία τη θεωρούν «εκτός αξέντας». Το NATO μοιάζει να αμφιταλαντεύεται, ενώ οι υπηρεσίες πληροφοριών αναφέρουν ότι ο κ. Μιλόσεβιτς έχει περισσότερους στρατιώτες στο Κόσοβο απ' όσους είχε όταν άρχισαν οι βομβαρδισμοί.

Η πρόσφατη δράση και οι δικαιολογίες που προβλήθηκαν φανερώνουν ένα σοβαρό «ηθικό ολίσθημα» από την πλευρά του NATO. Οι εκπρόσωποι κάνουν αυτό που γίνεται όταν ένας πόλεμος δεν πάει καλά – βάζουν μέτρο των πράξεών τους

τα μέτρα του εχθρού. Ο κατά λάθος βομβαρδισμός ενός επιβατικού τρένου και μιας φάλαγγας από τρακτέρ, ήταν σαφώς αποτέλεσμα του γεγονότος ότι οι πιλότοι έχουν εντολή να πετάνε πολύ ψηλά και έτσι δεν μπορούν να κάνουν οπτική αναγνώριση των στόχων τους.

Ωστόσο, το NATO δήλωσε ότι οι θάνατοι προκλήθηκαν «στην πραγματικότητα» από τις εθνικές εκκαθαρίσεις του κ. Μιλόσεβιτς. Ερωτηθείς να δικαιολογήσει τον βομβαρδισμό ενός μη στρατιωτικού εργοστασίου χημικών, ο (Βρετανός) υπουργός Άμυνας Τζορτζ Ρόμπερτσον είπε απλώς ότι δεν ήταν κάτι χειρότερο από την πυρπόληση χωριών του Κοσόβου από τον κ. Μιλόσεβιτς. Ο χαρακτηρισμός της απόπειρας να φονευθεί ο κ. Μιλόσεβιτς νύκτα στην οικογενειακή κατοικία του ως επίθεση εναντίον ενός «κέντρου διοίκησης και ελέγχου», ήταν τέχνασμα εξαπάτησης ανάξιο του ίδιου του κ. Μιλόσεβιτς. Εξακολούθω να μην μπορώ να πιστέψω ότι ο πρωθυπουργός το ενέκρινε. Ο φόνος, την περασμένη εβδομάδα, 15 ως 20 ερ-

γαζομένω
στο πάριο της
τηλεόρασης
του Βελιγραδίου ήρθε έ-

ΕΔΑΦΗΣ
1999

πειτα από συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις από τον εκπρόσωπο του NATO Τζ. Σι ότι οι άνθρωποι αυτοί δεν είναι στόχοι. Είτε έλεγε ψέματα είτε τού είπαν ψέματα οι ανώτεροί του. Η Βρετανίδα υπουργός Διεθνούς Ανάπτυξης Κλερ Σορτ ισχυρίστηκε ότι οι εργαζόμενοι ήταν «θεμιτοί στόχοι» εφόσον ο σταθμός αρνήθηκε το αίτημα του NATO να μεταδίδει έξι ώρες «δυτικών προγραμμάτων» στη θέση της δικής του προπαγάνδας. Με κανένα ορισμό του πολέμου οι άμαχοι αυτοί δεν μπορούν να θεωρηθούν μαχητές. Ωστόσο αντιμετωπίστηκαν από το NATO ως αντίστοιχοι κατασκόπων – εκτελέστηκαν χωρίς δίκη.

Το NATO δεν ζήτησε συγγνώμη που τους σκότωσε, αλλά φάνηκε να αναζητεί μια ηθική αντιστοιχία ανάμεσα στους θανάτους τους και στον πρόσφατο φόνο από τον κ. Μιλόσεβιτς ενός

TA NEA
THE TIMES

Του
Simon
Jenkins

διαφωνούντος δημοσιογράφου.

Τόσο βαθύ είναι αυτό το ηθικό τέλμα, ώστε ο Ρόμπιν Κουκ μπορούσε χθες να βγαίνει στο ραδιόφωνο και να επιτιμά ως «βάρβαρο» τον κ. Μιλόσεβιτς επειδή έστειλε στρατιώτες να καταλάβουν έναν τηλεοπτικό σταθμό. Ο Σέρβος πρόεδρος έστειλε τους στρατιώτες του στον σταθμό που υποστηρίζει τον επικριτή του, τον Βουκ Ντράσκοβιτς. Αυτός ο σταθμός είναι αντίπαλος εκείνου που μόλις βομβάρδισε ο υπουργός Εξωτερικών, σκοτώνοντας τούς μισούς ενοίκους του. Στην ανελέητη πολιτική των μίντια που διεξάγεται στο Βελιγράδι, ο κ. Μιλόσεβιτς είναι συγκριτικά μαλακός.

Ο κ. Κουκ και η κ. Σορτ μάς ζητούν να δεχτούμε ότι, επειδή οι Δυτικοί δημοσιογράφοι είναι από την πλευρά του σωστού και οι Σέρβοι από την πλευρά του λάθους, ο εκ προμελέτης φόνος των τελευταίων είναι μια «δίκαιη πράξη». Η σφαγή σταμάτησε τις εκπομπές για μόλις έξι ώρες και έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή κάθε Δυτικού δημοσιογράφου στη Γιουγκοσλαβία. Δεν μπορώ να δω την αναλογικότητα, πολύ λιγότερο την ηθική αυτής της ενέργειας. Η στρατιωτική επέμβαση στη Γιουγκοσλαβία ήταν σφάλμα εξαρχής. Αλλά ακόμη και τώρα πρέπει να είναι «ηθική», αλλιώς είναι αλόγιστη.